

116. fundur Framkvæmdastjórnar um vatnsvernd höfuðborgarsvæðisins var haldinn þann 13. mars 2017 kl 14:00 haldinn í Höfðatorgi, Reykjavík. Til fundarins var boðið fulltrúum Samgöngustofu.

Fundinn sátu fyrir hönd framkvæmdastjórar: Árný Sigurðardóttir, heilbrigðiseftirliti Reykjavíkur Þorsteinn Narfason, framkvæmdastjóri Heilbrigðiseftirlits Kjósarsvæðis. Fjarverandi Guðmundur H. Einarsson. Þorsteinn formaður framkvæmdastjórnar ritaði fundargerð.

Fyrir hönd Samgöngustofu sátu: Kristín Helga Markúsdóttir, deildarstjóri lögfræðideildar, Páll S. Pálson, deildarstjóri starfrækslu loftfara og Haukur Einarsson eftirlitsmaður flugrekstardeild.

Fundarefni: Umferð innan vatnsverndarsvæðis höfuðborgarsvæðisins.

Formaður bauð fundarmenn velkomna. Hann greindi frá því að tilurð fundar væri að vekja athygli Samgöngustofu á þeim reglum sem eru í gildi innan vatnsverndarsvæðisins og takmörkunum á athöfnum og starfsemi sem eru í gildi vegna umferðar innan vatnsverndarsvæðis höfuðborgarsvæðisins. Til fundarins er boðað vegna lágflugs og lendinga sem framkvæmdastjórnin telur geta ógnað vatnsöryggi jafnframt að ræða ef það eru atriði sem tengjast stofnuninni og varðar umferð almennt innan vatnsverndarsvæðisins. Kynnt voru slys sem hafa orðið að undanfögnu innan vatnsverndarsvæðisins. Framkvæmdastjórnin lýsti yfir vilja til að koma á samtali milli aðila vegna leyfisveitinga og öðru sem tengst gæti málinu.

Formaður greindi frá því að heilbrigðiseftirlitin sem eru eftirlitsaðili innan vatnsverndarsvæðisins eru stofnuð skv. lögum nr. 7/1998 um hollustuhætti og mengunarvarnir. Þrjú eftirlitssvæði fara með lögsögu innan svæðisins. Þær reglur sem gilda innan vatnsverndarsvæðisins eru að finna í Samþykkt um vatnsverndarsvæði höfuðborgarsvæðisins 555/2015 sem er sett með stoð í fyrrnefndum lögum. Kveðið er á um framkvæmdastjórn um vatnsverndarsvæði í 7 gr. samþykktarinnar en hlutverk hennar er að: Tryggja upplýsingaflæði á milli heilbrigðisnefnda og samræma vinnubrögð við leyfisveitingar innan vatnsverndarsvæða. Jafnframt að tryggja samræmt eftirlit á vatnsverndarsvæði höfuðborgarsvæðisins og hafa umsjón með að viðbragðsáætlanir fyrir vatnsverndarsvæðið vegna mengunaróhappa séu gerðar.

Vatnsverndarsvæðin voru endurskoðuð árið 2015 og gefið út nýtt kort sem sýnir legu mismunandi verndarflokka og á sama tíma var samþykktinni breytt. Vatnsverndarsvæðið var skoðað en það þekur nú um 247 km². Fram kom að svæðinu er skipt í fjóra verndarflokka: Brunnsvæði (3,5% á þekju), grannsvæði (39%), fjarsvæði (49%) og öryggissvæði (8,5%). Brunnsvæðin eru afgirt og lokuð fyrir óviðkomandi umferð, grannsvæðin eru ógirt og umferð aðallega vegna útivistar. Svæðið er skiltað við útmörk þess og er eftirlit eftir þörfum. Fram að þessu hefur verndin tekist að því leiti að vatnið er mjög hreint. Mikilvægt er að þessi auðlynd, ómeðhöndlað neysluvatn, verði nýtanleg um ókomna tíð.

Stöðug ásókn er inn á svæðið með framkvæmdir og uppbyggingu sem dæmi eru Suðvesturlínur, ferðamannastaðir einsog þríhnúkahellir í Kópavogi og Víkingaþorp í Mosfellsbæ sem geta ógnað getur öryggi vatnsverndar. Framkvæmdastjórnin lýsti áhyggjum af myndatöku innan vatnsverndarsvæðis sem gætu haft snjóboltaáhrif á ferðamenn. Veruleg umferð er um Heiðmörk og í Bláfjöll sem staðsett eru innan vatnsverndarsvæðisins en umferð innan svæðisins er ein mesta ógnin við vatnsvernd.

Í nýju áhættumati vegna vatnsverndar fyrir Sandskeiðslínu 1 er lagt mat á áhrif sem mismunandi olíumagn hefði á mismunandi stöðum og má segja í einfaldaðri mynd að ef meira en 20 lítrar af olíu sem bærust niður í grunnvatn á grannsvæði þá væri veruleg hættu á að vatnsból myndi spillast jafnvel til lengri tíma. Jarðfræði svæðisins einkennist af lekum jarðlögum og eru víða sprungur þar sem er opið ofan í grunnvatnið.

FRAMKVÆMDASTJÓRN UM VATNSVERNDARSVÆÐI HÖFUÐBORGARSVÆÐISINS

Fram kom hjá Samgöngustofu að stofnunin sér um allt sem snýr að öryggismálum vegna flugs og stofnunin veitir leyfi fyrir lágflugi og landingum og tekur sömuleiðis við kvörtunum vegna lágflugs. Umsóknaraðili leggur fram flugáætlun og áhættumat vegna öryggismála en vatnsvernd hefur ekki komið til skoðunar við veitingu þessara leyfa. Lágflug tekur til flugs lægra en 500 feta utan þéttbýlis og 1.000 feta yfir þéttbýli. Sérstaklega er þó horft á umsóknir um lágflug neðan 300 feta þar sem reglur um lágflug er settar til að vernda öryggi.

Stofnunin hefur skilning á mikilvægi vatnsverndar á þessu svæði og ætlar að taka til skoðunar að breyta verklagi með þeim hætti að leitað yrði umsagnar heilbrigðisnefnda vegna umsókna sem berast vegna lágflugs og landinga innan vatnsverndarsvæða.

Af hálfu heilbrigðiseftirlits liggur fyrir að ef slíkar umsóknir væru vegna óþarfa þá yrði gefin neikvæð umsókn af hálfu heilbrigðisnefnda en fundarmenn voru sammála að sérstakar reglur gildi þegar um er að leit og björgun er að ræða. Fram kom að minni áhætta er af flugi landhelgisgæsluþyrlu þar sem þær eru knúnar tveimur hreyflum sem eykur öryggi.

Samgöngustofa taldi að ekki væru fleiri aðrir þættir sem kæmu til álita hjá stofnuninni en lágflug og landingar vegna umferðar innan vatnsverndarsvæðisins.

Fundi slitið kl 15.00